

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

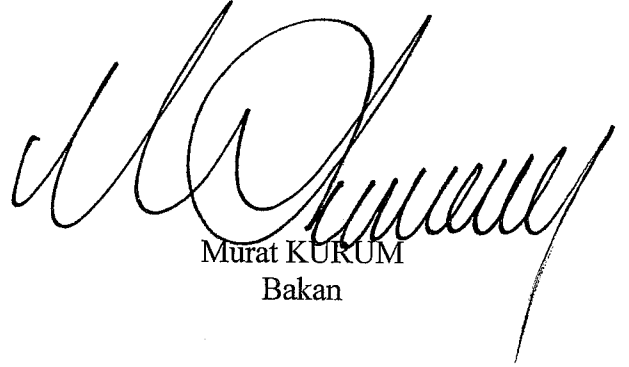
Sayı :30824082-610 - 4355289
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Ağustos 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (5 Adet, 8 Sayfa)
- Cevap Yazısı (86 Adet, 204 Sayfa)

7/66039

BALIKESİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN AHMET AKIN'IN
TBMM 7/66039 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULARI VE CEVAPLARI

SORULAR:

- 1) Balıkesir'in zengin su kaynaklarının kirlenmesinin önüne geçilmesi için hangi önlemleri, ne zamandır uyguluyorsunuz?
- 2) Aldığımızı düşündüğünüz önlemlere ve yaptığımız denetimlere rağmen yaşanan ve giderek artan su kirliliğinin önüne geçmek için nasıl bir politika belirleyeceksiniz? Daha önce belirlediğiniz politikalar yeterliyse neden kirlilik devam etmektedir?
- 3) Tüm bu kirliliklerin önüne nasıl geçeceksiniz?
- 4) Gönen Çayı'nın kirliliğinin sona ermesi için bugüne ne kadar yaptığınız çalışmalar neden yeterli olmamıştır?
- 5) Kepsut İlçemiz sınırlarında Simav Çayı'nın kirliliği insan ve hayvan sağlığını tehdit eder boyuta gelmiş, çayda sık sık olan balık ölümleri halkta endişelere yol açmıştır. Çayın kirliliğinin önüne geçilmesi için acil bir eylem planınız var mıdır?
- 6) Balıkesir'in akarsu ve derelerinin kentsel, endüstriyel, aktif veya terk edilmiş katı atık bertaraf tesisleri ile düzensiz katı atık depolama sahaları ve yayılı kirlleticilerle ilgili kirlilik yükleri hesaplanmış mıdır? Kirliliğin boyutlarını ortaya koyan bir haritanız var mıdır?
- 7) 2019, 2020, 2021 ve 2022 yılı içerisinde Bakanlık merkez teşkilatınızca kaç denetim gerçekleştirilmiştir?
- 8) Denetim sonuçları nelerdir?
- 9) Susurluk Havzası'nda kirlilik izleme sonuçları nelerdir?
- 10) 2016 yılından bu yana Kirlilik Önleme Eylem Planı içerisinde eylem planı belirlemek ve kirlilik ölçümleri yapmak dışında hangi somut adımlar atılmıştır?

CEVAPLAR:

2,3,4,5- Balıkesir İlının de içinde yer aldığı Marmara Denizi Eylem Planı 06.06.2021 tarihinde açıklanmış olup, 22.06.2021 tarihli ve **2021/13** sayılı Bakanlığımız Genelgesi ile Marmara Denizi havzasına deşarjı olan tüm evsel ve endüstriyel atık su kaynakları için deşarj standartlarında % 20-50 oranında kısıtlamalar yapılmış ve mevcut atık su arıtma tesislerinin ileri biyolojik arıtmaya dönüştürülmesi zorunlu hale getirilmiş olup, ilgili atık su altyapı yönetimlerine yapacakları yatırımlar için 3 ay ile 3 yıl arasında değişen geçiş süreleri verilmiştir.

Yayımlanan Genelge kapsamında; havzadaki evsel ve endüstriyel atık su altyapı yönetimleri getirilen kısıtlamalara uyum sağlamak için yapacakları atık su altyapı yatırımlarına ilişkin iş termin planlarını Bakanlığımıza sunmuş olup, süreç Bakanlığımızca yakından takip edilmektedir. Ayrıca, Marmara Denizi Havzası Noktasal Kirlilik Yüklerinin Tespiti (MARAAT) Projesi kapsamında Balıkesir ili de dahil olmak üzere Marmara Denizi havzasında yer alan illerdeki tüm atık su arıtma tesisleri yerinde incelenmiş, tesislerin mevcut durumları ve revizyon ihtiyaçları ile il bazlı olarak yatırım ihtiyaçları tespit edilmiş olup, havzada yer alan atık su arıtma tesisleri halen sıkı bir şekilde denetlenmektedir.

- Atık su arıtma tesislerinin 7/24 esasıyla *on-line* olarak izlenmesi amacıyla, Bakanlığımızca 02.07.2021 tarihinde 2021/14 sayılı Genelge yayımlanmış olup, *on-line* izlemeler bu çerçevede yürütülmektedir.
- Tüm ülke çapında atık su arıtma tesislerinin daha etkin, verimli ve mevzuata uygun olarak işletilebilmesi amacıyla Atık su Arıtma Tesislerinde Çalışan Teknik Personele İlişkin Tebliğ 23.05.2019 tarihli ve 30782 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

- Marmara Denizi havzasındaki atık su kaynaklı noktasal kirliliğin tespiti amacıyla MARAAT Projesi gerçekleştirilmiş olup, MARAAT Projesi kapsamında Marmara Denizi havzasındaki atık su arıtma tesislerinin mevcut durumları, atık su kaynaklı kirlilik yükleri ve bu yüklerin illere göre dağılımları belirlenmiştir.
- Zeytinyağı üretimi sonucu oluşan zeytin karasuyunun bertarafına yönelik olarak Bakanlığımızca yapılan çalışmalar sonucunda zeytinyağı işletmelerinin üç fazlı üretim tekniğinden iki fazlı üretim tekniğine dönüştürülmesi gerekliliği ortaya çıkmış olup, bu kapsamda Bakanlığımızca yapılan Marmara Denizi Havzasındaki Zeytinyağı Endüstrisinin Durum Tespiti (MARZEY) Projesi ile havzadaki illerde faaliyet gösteren üç fazlı zeytinyağı işletmelerinin iki fazlı üretime geçişi için ihtiyaçlar ve bu ihtiyaçların maliyetleri belirlenmiştir.
- 7410 sayılı Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 08.06.1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Yöntemiyle Yaptırılması Hakkında Kanun'a "Ek Madde 3" eklenmiş olup, atıksu arıtma tesislerinin projelendirme, inşaat ve işletme süreçlerinin tek elden yürütülerek daha verimli çalıştırılması için kamu-özel sektör işbirliği modellerinin hayata geçirilmesi amaçlanmıştır.
- Yapılan bu düzenleme ile çevresel altyapı yatırımlarının özel sektörün desteği ile daha kısa sürede tamamlanması ve daha verimli bir şekilde işletilmesi planlanmakta olup, tesislerin daha verimli çalışması da atık su ve atıklardan kaynaklı çevre kirliliğinin önlenmesini sağlayacaktır.
- Aynı kanun değişikliği ile Çevre Kanunu'na Ek Madde 16 madde ilave edilerek, Boğazlar ve Susurluk Havzası dahil Marmara Denizi hidrolojik havzasında ve bu havzada yer alan illerden İstanbul, Bursa ve Kocaeli illerinin tamamında ileri atık su arıtma tesisi olmayan belediyeler için, altı ay içerisinde iş termin planlarının Bakanlığa sunulması ve üç yıl sonunda da ileri atık su arıtma tesislerinin kurulup işletmeye alınması zorunluluğu getirilmiş ve söz konusu düzenleme ile belirtilen sınırlar içerisinde büyükşehir, il ve ilçe belediyelerinin atık su gelirlerinin yarısını ileri atık su arıtma tesislerinin kurulmasına ayırması zorunlu kılınmıştır.

1,6,7,8- Bakanlığımızın merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personeli tarafından; 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden yayımlanan yönetmelikler kapsamında; ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır. Yapılan denetimlerde Çevre Mevzuatında belirtilen usul ve esaslara aykırı faaliyet gösterdiği tespit edilen işletmelere 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 20 nci maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti de 15 nci maddesi kapsamında kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır. Bu kapsamda Bakanlığımızca 2019-2022 yılları arasında Balıkesir İlinde 128 adet Bakanlık Merkez Teşkilatı tarafından olmak üzere toplam 4990 adet denetim gerçekleştirilmiş olup, 309 tesise 24.160.748,00 TL idari yaptırım uygulanmış ve 20 işletmenin faaliyeti durdurulmuştur.

Ülkemizde katı atıkların toplanması, taşınması ve geri kazanılması ile çevre ve insan sağlığına olumsuz etki yapmadan nihai bertaraf edilmesine ilişkin yükümlülük, yetki ve sorumluluklar; 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 14. ve 15. maddeleri ile Belediyelere ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesi ile Büyükşehir Belediyelerine verilmiştir. 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun (Değişik 13.05.2006-5491/8.md.) 11. maddesi gereğince, Büyükşehir Belediyeleri ve diğer Belediyeler, evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletmektirle yükümlüdürler. Düzensiz katı atık depolama sahaları olarak ifade edilen düzensiz döküm sahalarının, katı atık bertaraf tesislerinin hizmete açılması ile birlikte Bakanlığımızca belirlenen kriterler çerçevesinde yeraltı ve yerüstü su kirliliği, toprak kirliliği, patlama ve yangın tehlikesi başta olmak üzere görüntü kirliliği, toz ve kötü koku gibi olumsuz çevresel etkilerin azaltılması için ilgili belediyeler tarafından rehabilite edilmesi ve bu sahalar atık dökümünün sonlandırılması gerekmektedir.

Rehabilitasyonu yapılan bu sahalardan toplanan sızıntı sularının Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği kapsamında yönetiminin sağlanması gerekmektedir. Diğer taraftan kirlilik yükleri ile ilgili olarak saha özelinde belediyelerin çalışmalar yapması gerekmektedir.

9- Alıcı ortamda yürütülen çalışmalardan “Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Programı (EKİP)” kapsamında Ergene, Gediz, K. Ege, K. Menderes, Sakarya ve Susurluk Havzalarında izleme çalışmaları yapılmaktadır. Susurluk Havzasında 8’i Balıkesir İlinde olmak üzere toplam 17 noktada izleme çalışmaları yürütülmüştür. 2017 yılından sonra havzada sadece sıcak noktalar olan en kirli noktalarda (3 adet sıcak nokta) izleme çalışmalarına devam edilmiştir. Genel olarak IV. Sınıf su kalitesinde yer almaktadır.

10- Bakanlığımızca; Kirlilik Önleme Eylem Planları çerçevesinde yürütülen, çevresel altyapı yatırımları dışında, Tarım ve Orman Bakanlığı, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü’nce; 2018 yılında hazırlanan “Susurluk Nehir Havzası Yönetim Planı” ile 2020 yılında hazırlanan “Kuzey Ege Nehir Havzası Yönetim Planı” bulunmakta olup, çalışmalar buna göre yapılmaktadır.